

אור - מפלגה ישראלית הומניסטית

"במדינת היהודים נשקף להם הסיכוי הזוהר לכבוד, חירות ואושר [...] מחובתם להתקין חוקה מודרנית טובה ככל האפשר. [...] כל אדם חופשי ובלתי מוגבל באמונתו או בכפירתו" [תיאודור הרצל, מתוך "מדינת היהודים"].

חזון

מפלגת אור שואפת למדינה נאורה ודמוקרטית על-פי קווי האמנה לזכויות האדם של האומות המאוחדות, ולחברה תרבותית שתנהג ברוח מגילת העצמאות, ואשר לה גבולות מדיניים ברורים.

עקרונות יסוד

א. מפלגת אור היא מפלגה דמוקרטית, ציונית וחופשית, הבנויה על ערכי ההומניזם, השוויון, ההשכלה וכבוד האדם. המפלגה דוגלת בחרות הפרט ותומכת בשליטתו המרבית של האדם על חייו ובהימנעות מרבית משימוש בכוח הכפייה של המדינה. זכותו של כל אדם לצקת את תוכן חייו כראות עיניו ובלבד שלא יכפה אותו על זולתו.

ב. השמירה על עקרונות השוויון, הסובלנות, ההומניזם והפלורליזם היא הערובה להשגת חירויות הפרט ולתפקוד תקין של החברה, ובלעדיה לא תיכון מדינה דמוקרטית. מפלגת אור תחזק את המאחד בין אזרחי המדינה ותצמצם את המפריד ביניהם ולכן היא פונה אל כל מגזרי האוכלוסייה בישראל, יהודים ולא-יהודים, חילונים כדתיים, נשים כגברים, וקוראת להם לאחד כוחות לקידום שלוש מטרות יסוד בהווה הישראלית:

1. חינוך והשכלה שוויוניים לכל תחת מערכת חינוך ציבורית אחת וביטול התמיכה הציבורית במערכות החינוך המגזריות הקיימות.
2. הפרדת מוסדות הדת מהמדינה.
3. שוויון מלא של זכויות וחובות לכל אזרח.

סעיפי המצע

א. חינוך, השכלה מדע ותרבות

ליבת חינוך - חוק חינוך חובה חינוך

א.1. המדינה תחוקק ותממן חוק חינוך חובה חינוך, שוויוני לכל, ללא הבדל השקפה דתית, מגדר, מוצא ומעמד כלכלי. חינוך זה ישקף את ערכי השוויון והדמוקרטיה, המסורת והתרבות של כלל אזרחי המדינה, על פי תכנית ליבה מוסכמת שתיקבע בנושא זה, ותכלול את המינימום הדרוש לכל תלמיד כדי לגדול ולהיות אדם עצמאי המכלכל את עצמו, ושאינו נופל לנטל על החברה. חוק חינוך חובה חינוך עשוי לממן גם כמות שוויונית ומוגבלת של תכנים וערכים מעבר לאותה תכנית ליבה, על פי בחירתן של קבוצות אוכלוסייה שונות, ובלבד שתכנים וערכים אלה לא יעמדו בסתירה לאופייה הדמוקרטי, השוויוני והפלורליסטי של המדינה.

מפלגת אור תשים את החינוך בראש סדרי העדיפות ותפעל לצמצום מספר התלמידים בכיתות לשיפור רמת ומעמד המורים, לפיתוח תכניות לימודים שיפתחו חשיבה, מחקר, ביקורתיות ויצירתיות אצל התלמידים, ולנאמנות למדינה. תכנית הליבה תכלול הכרה בסיסית של התרבויות השונות המרכיבות את החברה הישראלית (יהודית, ערבית, דרוזית וצ'רקסית), במטרה לקרב את האוכלוסיות השונות זו לזו. השפה העברית והשפה הערבית יהיו שפות חובה בכל בתי הספר.

א.2. מפלגת אור תפעל להפניית תקציבים וכוח אדם לפריפריה ולשכבות החלשות, על-מנת לצמצם פערים קיימים, לסייע לתלמידים בעלי לקויות ומוגבלויות פיזיות ונפשיות, לקדם כל תלמיד על פי כישוריו ולהקנות לו כלים להתגבר על לקוייו ולהשתלב בחיי החברה.

השכלה גבוהה ומדע

א.3. מפלגת אור תפעל לחיזוק ההשכלה הגבוהה במדינה. "השכלה גבוהה", לצורך זה, היא כהגדרתה במועצה להשכלה גבוהה בישראל. המפלגה רואה בהשכלה הגבוהה השקעה חיונית בעתידה של המדינה.

א.4. מפלגת אור רואה בקיום ופיתוח המדע בישראל תנאי לשמירת ביטחונה של מדינת ישראל, לשגשוג רווחת אזרחיה, ולקידום מעמדה של המדינה בעולם. המפלגה תפעל לעידוד וטיפוח מצוינות המחקר המדעי בישראל על ענפיו השונים, מתוך שאיפה להפוך את מוסדות המחקר בישראל למוקד משיכה למדענים ישראלים ואחרים.

תרבות

א.5. מפלגת אור תפעל לקידום ולפיתוח האמנות והתרבות ומוסדות התרבות של אזרחי המדינה ברוח הערכים המפורטים במצע זה.

ב. הפרדת מוסדות הדת מהמדינה

ב.1. הפרדת מוסדות הדת מהמדינה היא עקרון יסודי שקיומו הוא תנאי לשוויון בפני החוק ולחינוך שווה לכל.

הפרדה בין דת ומדינה הוא תנאי מקדים לכך שכל אזרחי המדינה יהיו שווים זכויות וחובות. לכן, אין זה מתפקידה של המדינה ליזום פעילות דתית או לממן אותה. אמונה וקיום פולחנים דתיים כלשהם אסור שיהיו גורם משפיע על המדיניות הפוליטית-הציבורית, ואין להתיר התערבות של מוסדות דתיים בענייני המדינה. ישראל הינה מדינה בעלת תרבות והיסטוריה יהודית, המכבדת גם תרבויות אחרות. עם זאת, אמונותיו הפרטיות של כל אדם הן ענייניו שלו, והחופש לעסוק בהן צריך להיות כרוך בהפרדתן מרשויות המדינה הרשמיות ומחוקיה. תפקיד המדינה בכל הקשור לדת הוא לאפשר את חופש הפולחן למי שחפץ בכך, ובתנאי שחופש זה אינו פוגע בחופש הזולת.

ב.2. מפלגת אור תפעל לחקיקת חוק יסודי חופש הדת וחופש מדת.

ב.3. יבוטלו חוקים קיימים הסותרים את כבוד האדם וחירותו, או הפוגעים בעקרון השוויון בין בני אדם.

ב.4. לאום המדינה הוא הלאום הישראלי ויירשם כך בכל מסמכי ותעודות האזרחים.

ב.5. למוסדות דתיים מכל סוג שהוא, ובכללם למוסדות רבניים ולמוסד הרבנות הראשית, לא יהיה מעמד משפטי המחייב את מי שאינו חפץ בכך. מימון המדינה יינתן באופן שוויוני לכל גוף העוסק בפעילות תרבותית, אשר מתיישבת עם עקרונות השוויון וההומניזם.

ב.6. ספר החוקים של מדינת ישראל לא יכלול חוקים דתיים (לדוגמה: דיני אישות על-פי ההלכה, "חוק החזיר"; איסור מכירת חמץ בפסח), למעט חוקים המאפשרים חופש אמונה ופולחן.

ב.7. יום השבת יהיה יום מנוחה שבועי במוסדות ציבוריים. במוסדות אחרים ייקבע יום המנוחה בתאום ובהסכמה בין המעסיק לבין העובד.

ב.8. תתאפשר תחבורה ציבורית במחיר שווה לכל נפש ובכמות מספקת בכל ימות השבוע, כולל שבתות וחגים.

ב.9. הזכות להתאזרח במדינת ישראל לא תותנה בהליכים דתיים, כגון גיור.

ב.10. כל איש ואישה בוגרים רשאים לבוא בברית הנישואין ולהקים משפחה, ללא כל הגבלה מטעמי מין, גזע, אזרחות או דת. הם זכאים לזכויות שוות במעשה הנישואין בתקופת הנישואין ובשעת ביטולם ("גירושין"), כמתחייב ממגילת זכויות האדם של האו"ם, עליה חתומה מדינת ישראל.

ג. חברה

ג.1. נכים

המפלגה תפעל להבטחת נגישותה, פעילותה ומעורבותה החברתית, תרבותית והתעסוקתית של אוכלוסיית הנכים בישראל ותתמוך בחקיקת ואכיפת החוקים הרלבנטיים, להעצמת חוסנם הכלכלי ומעורבותם בחברה.

ג.2. שירות צבאי

כל אזרח ישראלי, בהגיעו לגיל בגרות, יחויב לשירות צבאי שוויוני על פי חוק, הן במשך השירות, הן בתנאי השירות והן בזכויות ובחובות המתלווים לו. פטור משירות צבאי יינתן על פי קריטריונים ענייניים, והגיוס בצבא יומר לשירות לאומי,

בתנאים שווים, שתכנון יהיו לטובת הכלל. פטור משירות לאומי יינתן על פי קריטריונים ענייניים ושווים לכל נפש (כגון פטור מסיבות רפואיות וכיו"ב).

ד. מדינה ושלטון

ד.1. הרשות השופטת היא מאושיות הדמוקרטיה הישראלית. מפלגת אור תפעל למנוע פגיעה בה מצד כל גורם ותתמוך ללא סייג בחיזוק שלטון החוק ואכיפתו.

ד.2. מפלגת אור תיזום קיצור הליכי המשפט כדי לבטל סבל ועינוי דין הנגרמים לאזרחים שנזקקים לשירותי מערכת המשפט.

ד.3. מפלגת אור תפעל להשלמתה המהירה של חקיקת חוקי היסוד, על-מנת לגבש חוקה לישראל, על פי עקרונות החופש והדמוקרטיה המתוארים במצע זה.

ד.4. מפלגת אור תפעל לחיזוקן של רשויות אכיפת החוק ולשיפור איכותן, כדי להבטיח את ביטחונם האישי של אזרחיה, כדי לאפשר אכיפה מלאה של חוקי המדינה על כלל תושביה וכדי להיאבק בשחיתות בכל תחומי המערכת הממשלתית והציבורית.

ה. כלכלה

ה.1. מפלגת אור תומכת בכלכלה חופשית ובהתערבות מוגבלת של המדינה בפעילות הכלכלית של תושביה.

מפלגת אור מצדדת בתמיכה בנזקקים, בחסרי ישע, במוגבלים ובקשישים שאינם מצליחים להתפרנס בכוחות עצמם. המפלגה תעשה לקידום עבודה יצרנית ועצמאות כלכלית בעידוד תחרות חופשית ויזמות, ובכך להגביר את הצע העבודה ואת הסיכוי להתפרנס.

ה.2. המפלגה תפעל לשינוי מבנה קצבאות הילדים, כדי להקטין את התלות של כל משפחה בכספי ציבור.

ו. תהליך השלום

ו.1. מפלגת אור רואה צורך קיומי בהצבת גבולות קבע ברורים למדינת ישראל. מפלגת אור תומכת במדיניות הפועלת הלכה למעשה לכינון שלום בר קיימא עם מדינות ערב השכנות והעם הפלסטיני. קביעת גבולות ברורים למדינת ישראל משמעותה הימנעות משלטון על מי שחיים מחוץ לגבולות אלה.

***

נספח א': מצע מפורט בנושאי משק וכלכלה

1. הפילוסופיה הכלכלית של מפלגת אור

1. א' מפלגת אור תומכת בעקרונות הכלכלה החופשית, וזאת משתי סיבות:
- המפלגה דוגלת בחרות הפרט ותומכת בשליטתו המרבית של האדם על חייו ובהימנעות מרבית משימוש בכוח הכפייה של המדינה.
  - הניסיון המצטבר בישראל ובעולם הוכיח כי כלכלה המתבססת על חופש ויזמות מאפשרת צמיחה ורווחה לאורך זמן.

1. ב' המפלגה סבורה כי ישנם מקרים מסוימים העשויים להצדיק ואף לחייב את התערבות המדינה בכלכלה, על ידי גביית מסים, הקצאת משאבים, חקיקה והסדרת רגולציה. התערבות כזו רצויה במקרה של מוצרים ציבוריים (אשר אינם מסופקים באופן יעיל על ידי גורמים פרטיים ועסקיים) ופעילויות בהן קיימת השפעה חיצונית (אשר אינה נלקחת בחשבון באופן מלא בהיצע ובביקוש הפרטיים). יחד עם זאת, גם במקרים אלו יש לשקול היטב, בטרם יוחלט על התערבות המדינה, האם הנזקים הנגרמים כתוצאה מהתערבות זו אינם עולים על התועלת הנובעת מכך.

2. הקטנת אי השוויון והעוני - צעדי מדיניות לטווח ארוך ולטווח קצר

2. א' מפלגת אור רואה חשיבות עליונה בהקטנת מידת אי השוויון בהכנסות ושיעור העוני בקרב משקי הבית בישראל, זאת על ידי מדיניות

נבונה ונכונה של הממשלה.

2. ב' המפלגה סבורה כי הדרך האפקטיבית ביותר להקטנת אי השוויון והעוני בטווח הארוך היא באמצעות חינוך חינוך, אוניברסלי ושוויוני, המתחיל בגיל מוקדם ככל האפשר, והמקנה לבוגריו יכולת לחשוב בצורה עצמאית, לתפקד היטב בשוק העבודה המודרני, להצטיין ולהצליח בכלכלה הגלובלית התחרותית.

2. ג' דרך נוספת להקטנת אי השוויון והעוני בטווח הארוך היא הימנעות המדינה מיצירת תמריצים לשיעור ילודה גבוה (למשל על ידי קצבאות ילדים מוגזמות). תמריצים אלו משפיעים בעיקר על תכנון גודל המשפחה בקרב האוכלוסיות החלשות וגורמים בסופו של דבר להעמקת הפערים החברתיים.

2. ד' על הממשלה לנקוט גם בצעדי מדיניות המכוונים להקטנת אי השוויון והעוני בטווח הקצר, כגון הטלת מסים פרוגרסיביים והענקת קצבאות ותמיכות לאוכלוסיות חלשות. אולם, הממשלה צריכה לנקוט זהירות רבה בבחירתה בצעדי המדיניות הרצויים, על מנת שלא לגרום פגיעה גדולה מידי בתמריצים לעבוד, להשתכר ולהצליח. על כן, מפלגת אור מעדיפה, ככל האפשר, שיטת קצבאות ותשלומי העברה אוניברסלית ולא סלקטיבית. למשל, רצוי שקצבת הזקנה הבסיסית תהיה שוויונית ואחידה, ולא מותנית במבחני הכנסה ורכוש, מכיוון שמבחנים כאלו מעודדים את האזרחים להקטין את הכנסתם בעת זקנה על ידי פרישה מוקדמת או צמצום החיסכון הפנסיוני ולמעשה מגדילים את המס השולי האפקטיבי המוטל על עבודה וחיסכון.

2. ה' צעד חינוכי נוסף להקטנת אי השוויון והעוני, הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך, הוא הקטנת ניכרת, עד כדי ביטול מוחלט, של העסקת עובדים פלסטינים זרים בענפי המשק בישראל. מדובר בעיקר בענפי הבנייה, החקלאות, המסעדות והתיירות, כאשר ייתכן יוצא מן הכלל במקרים מיוחדים בסיעוד בהם נדרש טיפול צמוד של 24 שעות ביום. העסקה מסיבית של עובדים זרים מקטינה את הביקוש לעובדים ישראלים בעלי השכלה ומיומנות נמוכות, תוך הקטנת שיעורי התעסוקה בקרב עובדים אלו ופגיעה בשכרם. בנוסף, בטווח הארוך חלק ניכר מהעובדים הזרים נשארים בארץ, ואף עשויים בסופו של דבר לקבל תושבות קבע ואזרחות, כפי שהוכח שוב ושוב בניסיון המצטבר של מדינות מערביות רבות שקלטו מהגרי עבודה שנחשבו בהתחלה ל"זמניים". קליטתם בטווח הארוך של עובדים זרים בעלי השכלה ומיומנות נמוכות צפויה להגביר עוד יותר את העוני ואת אי השוויון בחברה הישראלית.

3. מדיניות תומכת צמיחה - יציבות מקרו-כלכלית, תחרותיות ופתיחות

3. א' מפלגת אור סבורה כי משק צומח וכלכלה חזקה ויציבה הם שני תנאים הכרחיים לעצמאות מדינית מלאה ולחוסן חברתי וביטחוני. הם מאפשרים קליטת עלייה נאותה, הקטנת התמריצים לירידה, צמצום במימדי העוני ורמת חיים גבוהה.

3. ב' המפלגה מאמינה כי יציבות מקרו-כלכלית, הגברת התחרותיות והפריון במשק ופתיחות לכלכלה הגלובלית הם תנאים הכרחיים לצמיחה מוגברת ובת-קיימא.

3. ג' על מנת לתמוך ביציבות מקרו-כלכלית:

- המפלגה תתמוך במדיניות פיסקלית אחראית, תוך שמירה על יעד גירעון תקציבי שלא יעלה על 1 אחוז תוצר בכל אחת מהשנים הבאות.
- המפלגה תתמוך בעצמאות מוחלטת של בנק ישראל בניהול המדיניות המוניטרית, שתהיה מכוונת בראש ובראשונה לשמירה על אינפלציה נמוכה ויציבה בטווח הארוך.

3. ד' על מנת לתמוך בהגברת התחרותיות והפריון במשק:

- מפלגת אור תפעל לפתיחת השוק הישראלי לתחרות, הן בתוך המשק והן כלפי שוקי העולם, ולהקטנת הריכוזיות במשק הישראלי.
- המפלגה תדרוש שהממשלה תגביר את שקיפות המלכיה הכלכליים, כולל מבנה תקציב המדינה ותהליך הכנתו, ופירוט התמיכות הממשלתיות הישירות והעקיפות.
- המפלגה תפעל להקטנת תמיכות ממשלתיות סקטוראליות ולהגדלת השוויוניות.
- המפלגה תפעל להקטין את השפעתם של המונופולים המרכזיים, על המשק, תפעל לביטול מונופולים ממשלתיים תוך פתיחת סביבתם העסקית לתחרות.
- המפלגה תילחם בבירוקרטיה ותפעל להקטין את התלות של האזרח בשלטון. בתחומים בהם המדינה מממנת ומנהלת את השירותים

לאזרח, היא תמשיך לממן אותם ולפקח עליהם, אך תפעל להקטנת מעורבותה בניהולם, תוך הגברת המעורבות של גורמים עסקיים ויצירת תחרות ביניהם. זאת, על מנת להגדיל את מגוון האפשרויות העומדות בפני מקבלי השירותים ולשפר את איכות השירותים לאזרח.

מפלגת אור תתמוך בשיפור, הרחבה והקמה של מערכות תחבורה ותשתיות מודרניות אחרות ברחבי המדינה, והמשך חשיפת התחבורה הציבורית לתחרות מתוך מטרה לשפר את איכותה ולהזיל את העלות לצרכן.

3. ה' על מנת לתמוך בפתיחות לכלכלה גלובלית:

מפלגת אור תתמוך בהרחבת והעמקת הסכמי סחר קיימים וחתומים על הסכמים חדשים, הקטנת הביורוקרטיה ופישוט ההליכים ליבוא סחורות ושירותים ולהשקעות זרות בענפי המשק.

המפלגה מודעת לכך שתהליך הגלובליזציה מייצר הרבה מאד מנצחים אך גם מספר לא מועט של מפסידים. על מנת למנוע היווצרות מפסידים והרחבה של הפערים החברתיים, המפלגה תפעל לסייע לעובדים בענפים שנחשפים לתחרות גלובלית. הסיוע יכלול תמיכות ישירות, הכשרה מקצועית, עזרה במציאת והחלפת מקום עבודה במקרה הצורך וליווי אישי וקהילתי לטווח ארוך.

4. מדיניות מסים

4. א' מפלגת אור דוגלת בחרות הפרט ותומכת בשליטתו המרבית של האדם על חייו, וגם מכירה בכך ששיעורי מס שולי גבוהים ומיסוי כבד משפיעים באורח שלילי על הצמיחה הכלכלית. לכן, המפלגה תומכת ברפורמה הקיימת במיסוי הישיר, הצפויה להפחית את המס השולי המקסימלי על יחידים ל-44 אחוזים ועל חברות ל-25 אחוזים החל משנת 2010.

4. ב' המפלגה תתמוך בהפחתות נוספות בשיעורי המס הישיר, במידה והמצב הפיסקלי (למשל עמידה ביעדי הגירעון בתקציב המדינה) יאפשר זאת. כמו כן, על מנת לאפשר הפחתות נוספות בשיעורי המס, המפלגה תתמוך בביטול או בהפחתה של הטבות מס מגזריות, תתנגד לחקיקה של הטבות מס מגזריות חדשות ותתמוך במיסוי "ירוק" להקטנת זיהום סביבתי ובמסים אחרים שנועדו להקטין השפעות חיצוניות שליליות. ההכנסות ממסים אלו ישמשו להפחתה מקבילה בשיעורי המס החלים על כלל האוכלוסייה.

4. ג' מכיוון שמפלגת אור דוגלת בחרות הפרט ותומכת בשליטתו המרבית של האדם על חייו, היא מתנגדת לאפליה של מערכת המס בין אדם לאדם על רקע העדפותיו המיניות, אורח חייו ומידת המיסוד של קשריו עם בני זוגו. על כן, המפלגה תתמוך במיסוי של כל אדם ואתם בהתאם להכנסותיו הפרטיות בלבד, בלי קשר להכנסותיהם של בני זוגו, שותפיו לדירה או מינו של בן הזוג.

5. שינויים בסדרי העדיפויות בהוצאה הציבורית

5. א' מפלגת אור תתמוך בשינויים בסדרי העדיפויות בהוצאה הציבורית, על מנת להגביר את השוויונות והצדק החברתיים וגם על מנת להגביר את היעילות הכלכלית.

5. ב' המפלגה תתמוך, בין היתר, בארבעה שינויים גדולים ומשמעותיים מבחינה תקציבית, אשר שניים מהם יגדילו את ההוצאה הציבורית ושניים מהם יצמצמו אותה, כך שהעלות התקציבית נטו של ארבעת השינויים תהיה אפס:

המפלגה תפעל לכך שהמדינה תספק לכל הילדים, החל מדיל 3 חודשים מימון מלא לחינוך, בכל המשפחות המעוניינות בכך. מדיניות זו תסייע רבות בהגברת הצמיחה במשק, בהקטנת אי השוויון ובשיפור איכות חייהם של האמהות העובדות והילדים במשפחות החוות מצוקה כלכלית או חברתית. בטווח הארוך היא גם תספק שוויון הזדמנויות חברתי והגברה ניכרת של הפריזון של כוח העבודה. בהנחה שכל המשפחות תנצלנה שירות זה, מימון ממשלתי מלא לחינוך לגילאי מעונות היום וגני הילדים לכלל הציבור עשויה לעלות כ-0.9 אחוז תוצר (כ-6.3 מיליארד ₪ במונחי שנת 2008). היישום של מדיניות זו צפוי להיות הדרגתי ולהתפרס על פני מספר שנים, כאשר בכל שנה יוקדם גיל הזכאות לחינוך חינוך.

המפלגה תפעל לכך שמשרד הביטחון ישלם לכל החיילים והחיילות בשירות חובה שכר מינימום. מדיניות זו תקטין את חוסר הצדק המשוער הקיים כיום, כאשר חלק מהאוכלוסייה גם משרתת שירות חובה בצה"ל וגם נענשת על כך מבחינה כלכלית. הדבר גם יתרום להגדלת המוטיבציה לשרת שירות חובה ותקטין את מימדי ההשתמטות. תשלום שכר מינימום לחיילים בחובה, בניכוי תשלומים ומענקים הניתנים כיום, עשוי לעלות כ-0.7 אחוז תוצר (כ-5 מיליארד ₪ במונחי שנת 2008). היישום של מדיניות זו צפוי להיות הדרגתי ולהתפרס על פני מספר שנים, כאשר בכל שנה יוגדל שכר חיילי החובה עד שבסוף התהליך הוא ישווה לשכר המינימום הנהוג במשק.

- המפלגה תפעל להקטנה של עלויות השכר במגזר הציבורי מ-13.5 אחוזי תוצר (כ-95 מיליארד ₪ במונחי שנת 2008) ל-12.6 אחוזי תוצר - חיסכון של 0.9 אחוז תוצר. הדבר ייעשה בהדרגה, על פני מספר שנים, על ידי צמצום הקליטה של עובדים חדשים למגזר הציבורי, תוך הקטנה של מספר משרדי הממשלה, ביטול כפילויות, התייעלות של אגפי משרדים וסוכנויות ממשלתיות, הקטנת גודל הצבא ביחס לאוכלוסייה, החלפת חיילי מילואים וקבע על ידי חיילי חובה (כתוצאה מגיוס קבוצות המשתמטות כיום) והפרדת כל מוסדות הדת מהמדינה, תוך הפסקת העסקתם של נותני שירותי דת על ידי המדינה.
- המפלגה תפעל להקטנה של תשלומי קצבאות הילדים ואף לביטולן המוחלט בטווח הארוך. הדבר ייעשה בהדרגה, על פני מספר שנים, על ידי צמצום גובה הקצבה לילדים הקיימים וביטול הזכאות לקצבה של הילדים שיולדו בעתיד. ביטול קצבאות הילדים יחסוך כ-0.7 אחוז תוצר (כ-5 מיליארד ₪ במונחי שנת 2008).